

Katona Zsigmond

Katonatelepi KÖZÜGYEK

VIII. évfolyam 8. szám | 2022. augusztus

BORBÁS, KATONATELEP, SZOLNOKIHEGY, TALFÁJA, TÖREKVÉS, ÜRRÉT, VACSIHEGY HÍREIVEL

MEGJELENIK HAVONTA

JÚLIUSI SZÁMVETÉS

4.

AZ ÚJ KENYÉR ÜNNEPE

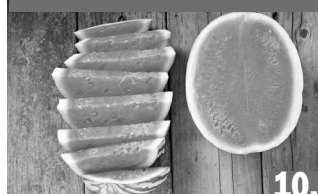
6.

NAPÉGÉS ELLEN

9.

AMIT ESZEL...

10.

AUGUSZTUS: kisasszony – új kenyér – nyárutó hava

Kovács István József

A Benkő-domb alatt

*A Benkő-domb alatt a víztározónál
Fekszem a fűnyelen és perzsel a Nap.
A sekély vízben gyerekek pancsolnak,
És sár várat épít egy kisebb csapat.*

*Repül a labda, kis csónakok úsznak.
Aprók és nagyok vidáman fürdenek.
Üzen a nyár sok fénnel napsütéssel.
Strandolnak, pihennek az emberek.*

*Erdő lombja közül (a) panel kiszökken,
Zöld lombsátor felett a tíz emelet
Világít fehéren, azúrkék térben.*

*Pompás a kilátás, szép a panoráma,
Egy vízisi síklik a víztükör felett.
Idilli képek... írók strand-verseket.*

Szerkesztői előszó

Bizonyára nem fogjuk 2022 nyarát, így augusztusát sem, a legkellemesebb, vidám, nyugodt hónapok közé sorolni. Annyit kiabáltunk farkast, hogy utolér minket mindaz, amitől már évek óta tartunk, a globális felmelegedés egyre nehezebbé, már-már kilátástalanná teszi életünket. Adjuk még hozzá a feszült politikai hangulatot a már évek óta tartó járvány hullámokat, az emberek egyre feszültebb idegállapotát, amit Katonatelepen is tapasztalhatunk.

A Katonatelepi Közügyek újság, csaknem évtizedes története során, mindig igyekezett az arany középúton, a

személyeskedéstől, a reklámmoktól, és amennyire lehetséges, a pártpolitikától kellő távolságot tartva helyi aktualitásokat és általános kulturális ismereteket közölni. Néha természetesen el kellett térni a fő csapástól, és semmiképpen sem tudtuk, napra, órára készen az olvasók igényeit kielégíteni. Jómagam csaknem mindegyik, gomba módra szaporodó, Facebook-csoport tagja vagyok, hogy át tudjam látni az időszerű problémákat, vádaskodó, vagy hízelgő, elismerő, vagy földbe döngölő bejegyzéseket és még inkább a minősíthetetlen hangvételi posztokat, a rengeteg kutya -

macska hirdetést, a generációs különbségekből fakadó meg nem értést. Már nevetni sem tudok rajtuk, egyre szomorúbban szemlélem a generációs ellentétek felszínre kerülését (zene- buli, munkazaj stb.). Sajnos a lap tartalmához alig kapunk hozzászólást, érdemi kifogásolást, véleményt, ami segíthetné egy kicsit kultúrmissziós elképzeléseinket alakítani. Ugyanakkor számos összefogással indított és elkészült létesítmény, rendezvény tanúsíthatja, hogy képesek lennénk simítani a városi panellakó kontra vidékies környezetben felnőtt rétegek, fiatalok és öregek, kutya vagy macskatartók, csendre vagy üvöltő zenére vágó emberek közötti

feszültséget. Milyen felnőttek lesznek a manapság mindezt közelről megélt gyerekeink unokáink?

Az egyetlen előnye jelenlegi lapunknak csak annyi, hogy nyomtatott formában megőrzi ezeknek az éveknek fontosabb eseményeit, gondjait, örömeit az utókornak. Ehhez viszont kell az Önök segítsége is, a szerkesztőbizottság nem zár ki senkit, ha mondanivalóját, civilizált hangnemben leírja, és eljuttatja hozzánk, mi meg fogjuk jelentetni. Ebben most komoly segítséget nyújt a Katona József Megyei Könyvtár, amely most már minden lapszámunkat megkapva, azokat beköteti, digitalizálja a későbbi generációk számára.

Kattints a Katonatelepi közügyek Facebook-csoportra!

AUGUSZTUSI KALENDÁRIUM

A Gergely-naptárban augusztus az év nyolcadik hónapja, és 31 napos. Nevét a híres római császárról, Augustus Octavianusról kapta, előtte a római naptár szerint, ez az év hatodik hónapja volt. Augustus császár, naptárreformja során saját, felvett nevével jelölte meg ezt a hónapot. Maga az „augustus” szó voltaképpen az „augur”(madárjós) elnevezésre vezethető vissza, akinek jóslata szerencsét jelent.

A hónap igazán bővelkedik jeles napokban, vallási és népi hagyományokban is megmaradó emlékekben, szokásokban, bár kevesebb köthető szűkebb pátriánkhoz, különösen kevés Katonatelephez. Most is csak néhányat emelünk ki a teljesség igénye nélkül.

Augusztus 1. A forint születésnapja

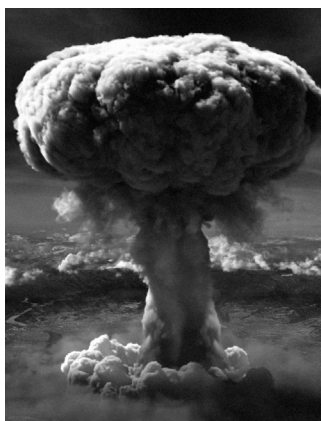
A hivatalos fizetőeszközt, a pengőt a magyar forint 1946. augusztus 1-jén váltotta fel. A középkor leghíresebb aranyérmei közé tartozott a forint. Az aranyforint a nevét Firenze városáról nyerte, ahol 1252 óta vertek aranypénzt. Ennek a pénznek a latin neve florentinus, azaz „firenzei” volt, és ebből származik többek között a magyar forint neve is, melynek a régi alakja: florint.

Napjainkban komoly politikai, közgazdasági csatározások folynak arról, hogy vezessük-e be az Eurót, váltsuk-e fel nemzeti pénzünket. A mai forintot a második világháború után, 1946. augusztus 1-jén vezették be az 1945-46 évi hiperinflációt követően a pengő helyett.

A forint Magyarország európai uniós csatlakozása után is megmaradt, várhatóan még sokáig forgalomban lesz.

Augusztus 6. Hirosimai emléknap, a Nukleáris Fegyverek Betiltásáért Folyó Harc Világnapja

A 20. század egyik legszörnyűbb tette történt meg 1945 augusztus 6-án Hirosimában. 17 ezer tonna TNT erejével rendelkezett az a robbanószerkezet, amelyet a világ első, háborúban bevetett

atombombájaként ismer a világ. 77 éve, hogy a Little Boy nevű bombát ledobták Hirosimára. A pusztítás hatása a mai napig érzékelhető.

Az áldozatok számáról csak becslések vannak: a hirosimai emlékművön 61 ezer 443 név szerepel, élelmiszerjegyét 78 150 ember nem váltotta be soha többé, az amerikai felderítés 139 ezerre tette számukat. A többség halálát nem a robbanás okozta, hanem az azt követő tűzvész, épületomlás és pánik. Sokan csak napokkal később, a hőhatás, a lökéshullámok vagy a radioaktív sugárzás következtében, elképzelhetetlen kínok közepette vesztették életüket.

A kicsivel később Nagaszakira ledobott atombomba robbanásának hatása óvatosságra készítette a politikusokat, és ezzel mintegy megmentette a világot az atomháború rémétől. A Békevilág Tanács elnöksége 1978. július 13-i moszkvai ülészakának javaslatára augusztus 6-át, a hirosimai atombomba-támadás évfordulóját a Nukleáris Fegyverek Betiltásáért Folyó Harc Világnapjává nyilvánította.

Napjainkban nagyon közel állunk egy esetleges nukleáris háború kitöréséhez, ezért vessük eszünkbe Méray Tibor: Dialógus c. írásának szavait:

„A Dialógus röviden annyit jelent, hogy a Kelet és a Nyugat beszélgesse egymással. Ne hadakozzanak, hanem tárgyaljanak; ne átkozódjanak, hanem vitatkozzanak; ne fenyegetőzzenek, hanem érveljenek; és a végén: ne nukleáris fegyvereket vagdossanak egymás fejéhez, hanem igenis, egyezzenek meg egymással. A Dialógus tehát nem csupán nagy és szent dolog, hanem ami ennél jóval több: fontos is. Sem több, sem kevesebb nem függ tőle, mint az emberiség jövője.”

Augusztus 15. Nagyboldogasszony napja

A Katolikus Egyház augusztus 15-én Szűz Mária halálát és mennybevételét, vagyis Nagyboldogasszony napját ünnepli.

li. Az ősegyházig visszanyúló hagyomány szerint a Megváltó édesanyjának, Máriának holttestét nem engedte át a földi enyészetnek, hanem röviddel halála után föltámasztotta és magához emelte a mennyi dícsőségbe. Szent István király olyan fontosnak tartotta Mária égi születésnapját, hogy ezen a napon ajánlotta Magyarországot Szűz Mária oltalmába. Ezért nevezzük őt Magyarországi pártfogójának, vagyis „Patrona Hungariae-nak”. ez utóbbi napot Magyarok Nagyasszonya néven, az 1896. évi millennium óta, október 8-án külön ünnepként üli meg a katolikus magyarság. Szent István 1038-ban, éppen Nagyboldogasszony napján hunyt el.

Augusztus 20. Szent István napja

Minden év augusztus 20-án a magyarság Szent István királyra és a keresztény magyar állam megalapítására emlékezik. Mária Terézia 1771-ben országos ünnepé nyilvánította I. István király temetésének és szentté avatásának évfordulóját. Az 1848-as szabadságharc után hosszú ideig nem tarthatták meg az ünnepet, de a kiegyezést követően fokozatosan visszanyerte korábbi státusát, és 1945-ig a nemzeti ünnepek közé tartozott.

A kommunista rendszer számára vallási és nemzeti tartal-

ma miatt nem volt vállalható, ezért az új kenyér ünnepének nevezték el, ekkor sütnek először kenyeret a frissen őrölt lisztből. Az új kenyér kapcsán Turai Laura gondolatait a Kultúra rovatban olvashatják.

1949-től az alkotmány napjaként ünnepeltük, viszont a rendszerváltozás óta, 1989-től ismét a régi tradíciók szerint rendezik meg a Szent Jobb-körmenetet, és körbe viszik a fővároson a szent ereklét. Az első szabad választásokon létrejött Magyar Országgyűlés 1991. március 5-i döntése Szent István napját a Magyar Köztársaság hivatalos állami ünnepének nyilvánította. Magas állami kitüntetések adnak át és sor kerül a protokolláris és diplomáciai kapcsolatokban szokásos érintkezésekre is.

Régen nem fűződtek különösebb szokások Szent István napjához. Egyes vidékeken ekkor rendezték meg az aratási felvonulást. A kalászból font koszorúval a templomhoz vonultak, ahol imával adtak hála-át, hogy az aratási munkákat befejezték. Néhol úgy tartják, hogy István napkor költöznek el a gólyák melegebb vidékekre. (Forrás: rfmib.hu)

Általános megfigyelés szerint, amilyen az idő ezen a napon, olyan lesz 40 napig. Ha jó az idő Istvánkor, bőséges lesz a gyümölcstermés. Ha rossz idő járja, nem számíthatunk jó termésre.

Augusztus 23. Szent Bertalan

Bertalan apostol vagy Szent Bertalan Jézus tanítványa, a tizenkét apostolnak egyike. Az apostolt a keresztény hagyomány ördögűzőként tartja számon. A keresztény hagyomány szerint elevenen megnyúzva szenvedett vértanúhalált. Ez a mozzanat magyarázza, hogy a régi céhvilágban a szegedi szűcsök védőszentjüknek választották.

Ehhez a naphoz kapcsolódik a 1572. augusztus 23-án, késő éjszaka indított véres hajtvadászat, amit IX. Károly francia király és a katolikus párt vezére, Guise herceg a Párizsban összegyűlt hugenották ellen indított. (Hugen-

ották néven a franciaországi reformátusokat nevezték a 16. század közepétől kezdve. Az elnevezés kezdetben gúnynévnek számított, ők saját magukat „réformés”-nak vagy kálvinistáknak nevezték). A Szent Bertalan éjszakáján kezdődő mészárlás, ami a későbbi napokban kiterjedt az ország számos tartományára, és becslések szerint több mint 10 ezer áldozatot követelt. Bár ilyen véres eseményekre csak Franciaországban került sor, a katolikus-protestáns ellentétek más országokban is ilyen élesek voltak; ezt mutatták az európai uralkodók reakciói is. A katolikus – protestáns ellentétek, Kálvin János tanai nyomán, különösen az angol-francia vallási ellentétekben mutatkoztak meg.

Augusztus 23. Medgyaszay István

145 éve ezen a napon született Medgyaszay István, születési nevén Benkó István, Ybl Miklós díjas építész, szakíró. Műveiben a népi, elsősorban az erdélyi építészet elemeit használta fel (népies stílus), de hatott rá a Távol-Kelet építésze és előfutára volt az organikus építészetnek is. Az „Új stílus”, vagy szecesszió, mely a nép művészetére is ráirányította a figyelmet – egész Európát meghódította. Az építészetben a belső tér új kialakítási rendjét jelentette, jellegzetes díszítményeivel. Nálunk e díszítmény jobbára a magyar nép művészetéből táplálkozott – fölhasználva ötletes és jellegzetes szerkezeti megoldásait is. A magyarországi szecesszió így lett a „magyar építőművészet” – az

önálló „magyar stílus” – születésének bölcsője. Elismert virtuóza, terjesztője volt a vasbeton művész alkalmazásának az építészetben. A századfordulón tűnik fel az eljövendő „évezred” új építőanyaga: a vasbeton néhány korai alkotása. Medgyaszay volt az első, aki rámutatott esztétikai hiányosságaira. De ennél tovább ment. Bécsben 1908-ban a VIII. Nemzetközi Építész Kongresszuson hangzott el nagy jelentőségű előadása: „A Vasbeton Építészet Művészi Megoldása”. Ugyanakkor be is mutatta az akkor elkészült veszprémi színház újszerű vasbeton-szerkezetének művészi megoldásait: a népművészetből stilizált – előre gyártott vasbeton erkélytartó konzolok, díszesen formált boltozat, szabadalmazott vasbeton ablakok, pergolák, lámpatartók, egészen újszerű oszlopfejek. Ez volt az a ritka pillanat az építészet történetében, amikor az építőművészet fejlődéstörténete útján megelőztük Nyugatot: utat mutattunk Nyugatnak. 1918-ban Budapesten, a Margitszigeten rendezett Hadikiállítás alkalmoszerű pavilonjai a magyar népi építészet ötletgazdag átköltései – a későbbi alkotópályája során visszavisszacsengenek művein. Legjelentősebb, ma is létező műve a Veszprémi Petőfi Színház.

Augusztus 31. A kékcédulás választás évfordulója

„1947. augusztus 31-én tartották Magyarországon a hírhedt „kékcédulás választásokat”, ahol a Magyar Kom-

munist Párt – Rajk László belügyminiszter hathatós segítségével – számos csalást követett el, a győzelem megszerzése érdekében. Minden erőfeszítés dacára a kommunisták csak a szavazatok 22%-át kapták, ám ebben a politikai légkörben már nem a választók akarata döntött az ország sorsáról. A Vorosilov vezette Szövetséges Ellenőrző Bizottság oltalmának köszönhetően a Rákosi Mátyás-féle MKP gyakorlatilag a Szálasi-diktatúra megdöntése óta a demokratikus rendszer fölött állt, és 1945 után – a választói akarat dacára – mind jelentősebb szerepet kapott az ország irányításában. A SZEB befolyása nyomán az MKP-t eleve „megillették” bizonyos minisztériumi és államigazgatási pozíciók, melyek segítségével aztán a hatalomátvitelre készülő párt sikeresen terjeszkedett riválisai kárára. A kommunisták az „oszd meg és uralkodj!” hagyományos elve alapján növelték befolyásukat, amikor kollaboráns tevékenység vádjával ellehetlenítették legkomolyabb ellenfeleiket, sőt, a parlamenti pártokat – elsősorban a hatalmas Független Kisgazdapártot – is felszólították, hogy úzzék ki soraikból a „fasisztákat.” Ezt a „munkát” tetőzte be aztán a híres kék cédulák bevezetése, melyek segítségével a választók lakóhelyüktől távol, más településeken is leadhatták szavazataikat. Ezek a cédulák gyakorlatilag lehetetlenné tették, hogy Magyarországon tiszta, csalásoktól mentes választásokat tartssanak.” (Tarján Tamás, Rubicon)

Összeállította:

Kerényi Zoltán f. szerk.

Júliusi számvetés

Szeptemberben indul a Katonatelepi Fürtöcske Bölcsőde! A helyiek nagy álma fog megvalósulni szeptemberben. Ötödikén nyílnak a kapuk az apróságok előtt, ekkor kezdődik a bölcsődei gyermekellátás. Két csoportba, a méhecske és a pillangó csoportba várják a 26 gyermeket. Az intézmény vezetője Almási Viktória, aki korábban 17 éven át a Mátis Kálmán utcai Pöttömke bölcsőde kisgyermeknevelője volt. Bölcsőde vezetői státuszát idén, 2022. július elsejével kapta meg. Munkáját segíti, segíteni fogja még 4 kisgyermeknevelő, 2 bölcsődei dajka és 2 konyhai munkatárs. Az épület kívülről nézve gyönyörű, a bútorok pedig legkésőbb augusztus 15-ig megérkeznek. Köszönet a kivitelezőknek, hogy problémák nélkül és időre sikerült az épülettel elkészülniük.

Katonatelepen október elsején lesz az idei szüreti napok. A tavalyi évben jól sikerült az őszi köszöntő, ezért gondoltuk, hogy ahhoz hasonló programokkal várjuk az érdeklődőket. A program tervet bemutatom, de hangsúlyozom, hogy ez egyelőre még csak tervezet.

12.00 Chicken Food Kft. kakasfőző versenye
12.30 Lovaskocsis felvonulás
14.45 Dr. Fekete Gábor köszöntője
15.00 Mathiász János Általános Iskola és Corvina Óvoda bemutatója
15.30 közösségi mozi (90 p)
17.00 Kakasfőző díjátadás – Közös vacsora (150 adag)
17.30 Csipkefa zenekar
18.30 Tombolasorsolás
19.00 Krisz Rudi (30 perc)

Kísérőprogram: arcfestés, óriás fajták szüreti témában.

A végleges programot szeptemberi számunkban tesszük közzé.

A katonatelepi szüreti napokat megelőzi azonban a Borbási falunap, melyet 2022. szeptember 24-én tartanak. A falu szívében lévő – Horváth István vezette – fogadó biztosítja a helyszínt.

A bográcsban marha- és pacalpörköltet főznek a helyiek. A helyi szokás itt úgy alakult, hogy Falunapon min-

den borbásinak jár egy adag pörkölt savanyúsággal, egy pohár sörrel vagy üdítővel. Ezt a szokást természetesen idén is tartjuk, csak legyen minél több jelentkező a bográcsoszásra. A pörköltözéshez szükséges húst az üdítővel és sörrel együtt az önkormányzat állja, a szakácsoknak csak a fűszerekről kell gondoskodnia. Azonban míg a hús föl, addig zene nélkül nem maradhatunk, így napközben Kerekes Balázs helyi lakos húzza majd a talpalálót. A bográcsoszáson túl motoros kiállítás, körhinta, légvár, sétakocsikázás színesíti napközben a programot. A tervek szerint este pedig bál várja a még szó-

A tervek szerint játszótér fog itt épülni. Köszönetemet szeretném kifejezni Nagy Sándornak a nagylelkű felajánlásáért, és a játszótér megvalósításának őszinte támogatásáért. Ahogy ő fogalmazott: „Hadd játszanak a borbási gyerekek!”

A közgyűlés egy másik körzetet érintő felajánlást is elfogadott. Mint korábbi cikkemben már írtam, Csósz Imre és felesége – volt katonatelepi lakosok – 1 millió forint összeget adományoztak egy szoborkereszt felállítására Katonatelepen. A szobor felállításának helyszínéről több lehetőséget is megnéztünk. Az eredeti elképzelés szerint a Mathiász János Általános

Dr. Fekete Gábor
önkormányzati képviselő

A célom a terv elkészítésével az volt, hogy ezek a teret meghatározó elemek egymással összhangban legyenek, ne pedig egymást kioltva álljanak torzóként a helyiek szívére.

A terv elkészült, a közgyűlés megszavazta a kereszt állítását. Már csak a tényleges megvalósítás van hátra. Köszönöm

Iskolával szemben lévő parkolóba került volna a kereszt, de én úgy gondoltam, hogy keressük meg a helyi katolikusokat, hogy szerintük mi lenne a megfelelő helyszín. A katonatelepi katolikusok képviseletében Lázár Jánossal egyeztettem, aki korábban már egy kápolna megépítésének ötletével is felkeresett. Végül arra az elhatározásra jutottunk, hogy mivel a játszótér átkerült a sportpályára, legyen a Katona Zsigmond emlékpark az a helyszín, ahol a kereszt felállításra kerül. Ezzel megtéve az első lépést a tér szakrális jellege felé, mely egyébként az eredeti elképzelés is volt. De kértem az önkormányzatot, hogy mindenek előtt készítsen egy komplett tervet a Katona Zsigmond emlékparkról, azzal, hogy legyen kijelölve a kereszt, a tervezett kápolna, illetve Katonatelep nagyjairól majdan készülő szoborcsoport helye.

Csósz Imrének a kereszt állításának kezdeményezését és nagylelkű felajánlását.

Az elmúlt hónapban a Tanácsadó Testület is összeült. Döntött a Katonatelepi Közúgyek újság további finanszírozásáról, illetve 100.000 Ft támogatásról biztosította a Katonatelep Őszi-rosa Nyugdíjas Klubot, 70.000 Ft támogatásról pedig a Mathiász János Borrendet.

Még tart a nyár. Van, aki még most tölti megérdemelt éves szabadságát, de a szülők többsége már éberan figyeli, hol kaphatók akciósan az iskolakezdéshez szükséges füzetek, írószerek és egyéb tanszerek. A gyerekek még gondtalanul élvezik a tanszünetet, de a lelkük mélyén már várják az iskolát, újra találkozni osztálytársaikkal, tanáraikkal. A most első osztályba lépők pedig izgatottan készülnek életük nagy mérföldkövére. Jó pihenést és sikeres évkezdetet kívánok minden tanulónak!

Katonatelepi piac és zsibvásár

Amikor Csontosné Judit június közepén megkérésre, hogy tudnék-e neki segíteni, egy vásár szervezésében, komoly kétségeim voltak azzal kapcsolatban, hogy egyáltalán érdemes-e belekezdeni az előző vásárok tapasztalatai alapján.

Mert bár az előző két mama-baba vásár is nagy lendülettel indult, és szép eredményeket értünk el az adományok gyűjtésével, emellett az eladások is elégedettség érzését keltették, de rendkívül nehéz volt megmozgatni a vevőket. Ráadásul, akkor még nem volt Covid, az emberek is közelebb álltak egymáshoz, közvetlenebb és lendületesebb volt a kommunikáció. Végül Judit egy gyors felmérést készített, ami reménykeltő számokat mutatott. Judit bizakodása, lendülete, kommunikációja és szabálykövetése tökéletes alapot adott az együttműködésük kialakulásában. Így nekikezdünk a szervezésnek.

A vásárt nyáron szeretnénk volna megrendezni, mert első körben úgy tűnt, hogy főleg iskolához kötődő eszközöket, ruhákat szeretnénk árulni az emberek. Az idő sürgetett, összesen 3 hét alatt kellett megszervezni az eseményt és mozgósítani az embereket. A vásár időpontját augusztus 14-re, vasárnapra tűztük ki. A

KATONATELEPI ZSIBVÁSÁR

2022. augusztus 14.
8-12 óráig

könyvek
ruhák, cipők
disztárgyak
konyhai
eszközök

gyerekjátékok
sportszerek
kézimunkák
iskolai
felszerelés

helyi termelők, alkotók portékái

GYERTEK HOZZÁNK VÁSÁROLNI VÁSÁRNAP, A
KATONATELEPI JÁTSZÓTÉR MELLÉ!
(Az eladói létszám betelt, várjuk a vásárlókat!)

Katonatelepi közügyekben kialakult beszélgetés visszatérő eleme az a kívánság volt, hogy csak Katonatelepi árusok tudjanak értékesíteni a piacon. Ezért létrehoztunk egy külön Facebook-csoportot, ahová elkezdtek becsatornázni az embereket. Sajnos hamar kiderült számunkra, hogy ez a módszer nem szűri tökéletesen a csoporttagokat.

Őszintén bevallom az első nagy lendület után gyors vizsgálatszerű számítottam, reménykedve abban, hogy 15-20 eladót tudunk verbuválni a rendezvényre. Nagyon meglepődtem, amikor két nap alatt 30 főre emelkedett a vállalkozók létszáma. Ez újabb kihívás elé állított minket, mert

bár a szervezés előtt, felmértük a lehetőségeinket, de a megmozdulás mértéke miatt, szigorítanunk kellett a feltételeken.

A helyszín kiválasztásában nagy szerepet játszott a forróság és az árnyék fontossága. Az iskola most nem jöhetett szóba, nem is mertünk zárt helyszínben gondolkodni. Ezért megkerestük Balla Krisztiánt, hogy árulhatunk-e a játszótér környékén. Krisztián, mint mindig segítőkészen és operatívan állt a kérdéshez. Azzal a feltétellel bocsátotta rendelkezésünkre a helyet, hogy felelősséget vállalunk a rendezvény kulturált lefolyásáért, emellett tisztán fogjuk tartani a terü-

letet. Ezért kiemelten fontossá vált számunkra, hogy együttműködő, tettere kész emberek alkossák az eladói csoportot. Közel negyven fő gyűlt össze, amikor zárnunk kellett a jelentkezők létszámát. Nem láttuk előre, hogy a megadott helyen mennyien tudunk biztonságosan, rendezetten elférni. Fájdó szívvel mondtunk nemet sok ember jelentkezésére, amit volt, aki csalódottan ám megértően fogadott, és sajnos olyan is volt, aki követelőzően- fenyegetőve lépett fel velünk szemben. Ebből is levontuk a megfelelő tanulságokat és létrehoztunk egy zárt eladói csoportot, ahová már csak azok tudtak bekerülni, akik a megadott határidőig jelentkeztek, katonatelepi lakcímgigazolvánnyal rendelkeztek és aktívan részt vettek a rendezvény terjesztésében. Itt szeretném megköszönni mindazok pozitív hozzáállását, akik nem tudtak bekerülni az első próbapiacra eladóként. Reménykedek egy következő vásár megszervezésében, ahol a most gyűjtött tapasztalatokkal, tisztábban látjuk majd a lehetőségeinket.

Amikor ez a cikk íródik, épp viharos szél tombol kint és még egy hét van a vásár időpontjáiig. Most már minden sínen van. Már csak jó idő és jó akarat kell.

Török Edit

KATONATELEPEN LAKÓ TANÍTÓK!

Ha az egyre emelkedő benzinárak mellett nem szeretnétek vidékre járni dolgozni, akkor várunk szeretettel iskolánk pedagógusai közé!

A Mathiász János Általános Iskola tanítói állást hirdet azonnali belépéssel

Tanévnyitó ünnepség

KEDVES GYEREKEK!
Augusztus végén a nyári szünet elbúcsúzik és felkészülünk a 2022/2023-as tanév megkezdésére.

A tanévnyitó ünnepség
2022. augusztus 29-én hétfőn 17 órakor lesz.

Ekkor osztjuk ki a tankönyveket is.
Sajnos, van olyan tanuló, akinek még pótvizsgát kell tennie.
Ennek időpontja:
2022. augusztus 23. kedd, 8 óra

Gondolatok az „új kenyér ünnepére”

Közeleg egyik legfontosabb nemzeti ünnepünk, az államalapítás ünnepe, augusztus 20. Nehéz időket él az emberiség: járvány, háború, migráció, aszály...Itt az alföldi régióban e napokban nem csak a növények, mi is fulladozunk, kitikkadunk és könnyebben elveszítjük a türelmünket. Régen volt nagyobb szükség arra, hogy magunkba nézzünk és erőt merítsünk egymásból, kultúránkból, nemzeti összetartozás-érzésünkéből.

Nemcsak a klímaváltozás, a külső tényezők gyakorolnak ránk egyre nagyobb nyomást, hanem a belső széthúzás, a hitetlenkedés, a viszálykeltés is rendre féregként türemkedik ki országalmánk burkán, s próbál kárt tenni nemzetünkben a határokon is átfurakodva. Alapvető, több évezredes értékrendszereket próbálnak felforgatni, kiforgatni és kigúnyolni nagyhatalmak, miközben itthon sokan azt várják, hogy minket valami titkos kéz megkíméljen az aktuális szorongatásoktól. Az úgynevezett „magasabb életszínvonalra” hivatkozva sokan hagyják el az országot. Itt fölmerül a kérdés: mit is értünk „magasabb életszínvonal” alatt? Egy-

gyel több autó? Nagyobb ház egy gyerekkel, akinek mindene megvan mégis magányos és boldogtalan? Észrevétlenül, rabszolgaként húzva az ígát egy idegen országban megvetetten miközben otthon mindenki ünnepel március 15-én, augusztus 20-án, október 23-án? Egy idegen nyelven ügyeskedni miközben gyerekünk megfosztva a számunkra ismerős gyermekdaloktól, mondókáktól, történelmi örökségtől, ismerős ízektől-illatoktól, minden erőfeszítésünk ellenére egy idegen kultúrában soha nem tanul meg igazán magyarul? Ennél azért többet érdemelnek gyermekeink, minthogy pénzért, „életszínvonalért” eladjuk őket. Nem

akkor szolgáltatjuk nekik a legjobb példát, hogyha a legnehezebb időkben összetartunk és hiszünk abban, hogy Magyarország továbbra is Európa védőbástyája maradhat kiállva magáért akár szembe-szélben is?

A Covid-járvány alatt megtanultuk, hogy milyen értékes lehet egy otthon megsütött kiló kenyér – na és az élesztő bele...! Az új búzából sült kenyér ünnepé közeleg, melyet augusztus 20-án ünnepelünk az aratás végével egyetem-

ben, Szent István kultuszát megidézve, aki Szűz Máriának ajánlotta fel Magyarországot. Az ő szellemisége arra buzdít minket, hogy tartsunk ki istenhitünkben, hazaszeretünkben, a legnehezebb időkben is, az ünnep alkalmából átkötve saját nemzeti színű szalagjainkkal otthonunk frissen sült kenyerét, mely nem más, mint az új életbe, a megpróbáltatások ellenére a megújulásba vetett hit és bizonyosság öröme.

Turai Laura

Kulturális ajánlat – megyei könyvtár

Közeledvén a naptár szerinti őszhöz, egyre szélesebb a kínálat mind a fiatalok, mind a felnőttek számára a megyei könyvtárban. Visszatérnek a sokéves múltira visszatekintő sorozatok, valamint új, hagyományteremtő programok is megrendezésre kerülnek. A részletekről Steiner Petra, a Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár kommunikációs és közönségkapcsolati referense tájékoztatta olvasóinkat.

Továbbra is minden hét kedd és csütörtök délelőttjén 10 óra 15 perckor várják a mondókázni vágyó babákat és felnőtt kísérőjüket az ingyenes, előzetes regisztrációhoz kötött Babahancsurka foglalkozásokra.

Szombatonként 15 órától pedig a kisgyermekes családok találnak maguknak hasznos hétvégi programot a „Túl az Óperencián” című mesedélutánon, melyet rendre egy rövid alkotómunkával zárnak.

A Könyvtári robotóra iránt érdeklődő, legalább 8-9. életévüket betöltött fiatalok szerdánként 15 órától vehetik birtokba

a II. emeleti Digitális labort, ahol elméleti és gyakorlati ismeretekkel gazdagodhatnak, érvényes olvasói tagság birtokában.

Gondolván a nagyobbakra is, a tinik augusztus 23-án (kedden) 16 óra 30 perckor találkozhatnak kortársaikkal a fiataloknak szóló beszélgetőkörben, ahol egy őket foglalkoztató témát vitathatnak meg egymással.

Néhány nappal később, augusztus 25-én (csütörtökön) 17 órakor a Star Wars világának rajongói gyülekeznek a földszinti Tinivilágban, szeptember 1-jén (csütörtökön) 16 óra 30 perckor pedig a környékbeli Harry Potter fanok tartják következő találkozójukat.

Jó pap is holtig tanul – tartja a mondás, amihez hűen nyáron is bővíthetik a könyvtárba látogatók idegen nyelvi és varróismereteiket. Csütörtökönként 16 óra 30 perctől 500 forintos részvételi díj és érvényes olvasói tagság ellenében 16 éves kortól Angol beszélgető szakkörre várják az elméjüket paléozni kívánókat, míg augusz-

tus 31-én (szerdán) 16 órától a Könyvtári varrodában sajátíthatják el a kézi és gépi varrás alapjait az érdeklődők 500 forintos hozzájárulási díj fejében.

Utazni jó, mert utazni érdemes, a megyei könyvtárban pedig augusztus 25-én (csütörtökön) 17 órától mindezt a képzet szárnyán meg is lehet tenni. Az „Utazók a könyvtárban” sorozatban ezúttal Szebellédi Tamás idegenvezető osztja meg dél-görögországi, a Peloponnészoszon szerzett élményeit.

Szeptember 6-án (kedden) 15 órakor Sebenyi Etelka, az Opera nagykövete látogat el az intézménybe a Nyugdíjas Könyvbarátok Klubjának találkozója apropóján, mely alkalom minden érdeklődő számára nyitott.

Szeptember 9-én (pénteken) 16 órától az Autifi podcast csoport tart szemléletformáló előadást az autizmussal élők mindennapjairól, melynek fő célja a velük kapcsolatos előítéletek és a tabuk ledöntése lesz.

Kedvezvén a zenekedvelőknek, szeptember 14-én (szer-

dán) 17 órakor Ignác Ádám zenetörténész beszél majd előadásában latin-amerikai dalok magyar feldolgozásairól, valamint a 20. századi Magyarország populáris zenéjéről és diplomáciájáról.

A nosztalgiázni, múltba révedni kívánóknak a II. emeleti Helyismereti gyűjtemény kiállítása – a Csárdáskirálynőtől a Rubik-kockáig, magyar vonatkozású, külföldön kiadott képeslapok és hanglemezek című tárlat – kínál kellemes kikapcsolódást, mely nyitvatartási időben augusztus 30-ig tekinthető meg.

Aki pedig a filmeket kedveli, szeptember 15-én (csütörtökön) 17 órától a Madách Színház egyik film-szín-játékát, az Elfogyni az ölelésben – Ady Endre szerelmei című darabot tekintheti meg.

Végezetül szeptember 20-án (pénteken) 17 órától a színházi élményre vágyóknak is kedveznek Körtvélyessy Zsolt Valamit mégis kéne tennem című, ingyenesen látogatható irodalmi estjével.

Keresztyénség és társadalom

Augusztus 20-a, mint nemzeti ünnep több néven is szerepelt az elmúlt évtizedekben: Alkotmány ünnep, Államalapítás ünnep, Szent István ünnep. Van egyházi (jobbára római katolikus) és állami vetülete is. Emlékezünk István király döntéseire, amit már apja, Géza előkészített, utódai pedig – néhány visszarendezési kísérlet, pogánylázadás után – továbbvittek. A nyugati keresztyénség felvétele és az államalapítás összefonódtak, nem is lehetett ez másként Európában a 10-11. század fordulóján. Egyház és állam viszonya meglehetősen sokféle lehet ma a világ nyugati felén, ahova mi is tartozunk. Általánosan elfogadott alapelv, hogy egyháznak és államnak egymástól elkülönítve kell működni. Ez rendjén is van, mégis sokféle gyakorlat él Európa országaiban ennek kapcsán. Az egyház benne él a társadalomban, így attól elválaszthatatlan ma is. Bármely ezt célzó törekvés („az egyház maradjon meg a templom falai között”) a kommunista időköt idézi és egyszersmind kirekesztő is, mivel megvonná egy közösség jogát véleményének nyilvánítására.

Augusztus 20-a, nemzeti ünnepünk kapcsán mit üzenhet mindez nekünk ezekben az kihívásokkal, háborúval, pénztárcánkon is érezhető gazdasági bajokkal járó időszakban?

Először is, a keresztyénség, a keresztyén hit tartást ad az embernek. Ez elsősorban lelki módon értendő. Az elmúlt évtizedekben úgy építettük fel az életünket, társadalmunkat, hogy az az értékes, az biztosítja a jövőt, ami kézzelfogható. Ez azonban éppen annyira szélsőséges nézet, mint az, amikor valaki azt mondja, hogy csak a lelki dolgok a fontosak. A gazdasági, anyagi problémák annak átgondolására késztetnek, hogy mi az, ami igazán lényeges, mi az, ami a biztonságot jelent számunkra. És bár igaz, az alapvető szükségseink (étel, ital, lakhatás, ruha) nélkül le-

hetetlen létezni, mégis az élet ennél több. Ez a több pedig nem luxusban, pazarlásban, hamar értéktelenné váló dolgok felhalmozásában rejlik. A keresztyén hit a Gondviselő Istenbe vetett hit. Az a bizonyosság, hogy munkámnak áldása lesz és Isten a rossz, vagy romló kilátásaim ellenére is megadja azt, ami szükséges. Ez a belső bizonyosság tesz kitartóvá nehezebb időkben is.

Másodszor a keresztyén hit erkölcsi útmutatást ad. A jó és rossz kérdése mindig foglalkoztatja az embert a nagy filozófiai vitáktól, korunk kérdésein át (környezetvédelem, háború, abortusz, házasság kérdései) a személyes dilemmáinkig. Az első keresztyének egyértelműen magasabb erkölcsiséget képviseltek kor-

szereket nagy parancsolata így szól: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.” Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” Az arany szabály pedig így tanít: Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük, mert ezt tanítja a törvény és a próféták.” Ha csak ehhez a kettőhöz tartanánk magunkat, egészen másként nézne ki a világ.

Harmadszor, a keresztyén hit nem csak földi távlatban lát. Az „élet több” hitünk szerint azt jelenti, hogy Isten az ember számára örökké tartó boldogságot, vagyis üdvösséget készített. A keresztyén tanítás az, hogy Isten nemcsak

Laczay András
lelképásztor

felszabadító tapasztalat, hogy a jelen problémáit is az örökkévalóság távlatába helyezzük.

Amikor országunk vezetői a 10-11. század fordulóján a keresztyénség mellett döntöttek, akkor jó értelemben véve politikai, racionális döntést hoztak. Valószínű fenn-

társaikhoz képest. Ez erősen megosztotta az embereket: voltak, akik lenézték, mások meg példának tartották őket. Erkölcsiségüket az elveikhez való ragaszkodás jellemezte. Ma az ilyen embereket szentfázéknak, bigottnak titulálnák. Hogy milyen erkölcsi szinten van korunk, arra nézve elég, ha megnézzük a szűkebb és tágabb környezetünkben élők viselkedését. Persze mi inkább a politikusokkal, meg a celebekkel szeretünk foglalkozni, addig se kell magunkba nézni. Isten világosan utat mutat parancsolataiban. A

földi életben a hiányaink pótléka, életünk biztonsága. Nemcsak segít átvészelné a nehéz időköt, hanem a jót és rosszat egyaránt hozó földi élet után egy rossztól, hiánytól, szenvedéstől mentes örök életet készít. Jézus Krisztus azért halt meg és támadt fel, hogy ezt megszerezze minden ember számára. A keresztyén reménység az, hogy van értelme a földi élet küzdelmeinek, a hitnek, szeretetteljes életnek, mert a földi világ után az örökkévalóság következik. Nem menekülés ez a jelen problémái elöl, hanem az a

maradásunk záloga volt ez a döntés. Ettől persze nem lett mindenki hívó keresztyén, ám ez az eszme hatott át mindent. Egy társadalom tartása, fennmaradása érdekében ma sem kellene másként dönteni. A jövőt nagymértékben befolyásolja, hogy miként döntünk. Személyes elköteleződésünk a keresztyén hit, Jézus Krisztus mellett tartást és reményt ad életünknek. Sok ember így meghozott döntése pedig lehetővé tett sok sebből vérző társadalmunk, nemzetünk megmaradására és fejlődésére.

A jótállás elutasításához a „saját” szakszerviz véleménye kevés

Nincs új a nap alatt – tartja a mondás. Hát tényleg nincs. Egyes forgalmazók vagy gyártók – egymástól függetlenül – újra és újra próbálnak kibújni a jótállási felelősség alól azzal az ürüggyel, hogy a szakszerviz véleménye szerint a hiba a nem rendeltetésszerű használat miatt keletkezett.

Mi – jogban általában járhatlan – fogyasztók szinte megigézve a szakvélemény kifejezéstől, kénytelen-kelletlen belenyugszunk, hogy panaszunk nem talált orvoslásra. De ne nyugodjunk bele! Forduljunk a lakhelyünk szerint illetékes békéltető testülethez, mint tette ezt az a vásárló is, akinek jótállási igényét a szakszervizre hivatkozva utasították el.

A fogyasztó egy közel 60 ezer forintos székét vásárolt, amelyről rövid használat után kiderült, hogy az egyik oldalon a csavarokat rögzítő profil elcsúszott, így a háttámla ferde lett. A hibát azonnal jelezte az eladónak, s a jegyzőkönyv kitöltése után a szék leadta az üzletben. Jó egy hónap múltán – érdeklődésére – közölték, hogy a termék fizikai sérülés miatt nem garanciális. A szék javítás nélkül visszakapta egy szer-

viz szakvéleménnyel együtt, amely azt tartalmazta, hogy a profil csak fizikai ráhatás során tud elmozdulni. A fogyasztó ekkor a forgalmazó ügyfélszolgálatához fordult. Jelezte, hogy véleménye szerint erősen kérdéses miszerint csak fizikai ráhatás során tud kitörni a profil. Számára az is kérdéses, mi alapján jutottak erre a következtetésre, főként úgy, hogy még csak meg sem bontották a háttám-

lát, az a mai napig az eredeti varrással van megvarrva. Az ügyfélszolgálatról mindössze annyi választ kapott, hogy a forgalmazó (még csak nem is a gyártó) ezt mondta és kész.

A vásárló ekkor megkereste a Bács-Kiskun megyei Béké-

ltető Testületet. Kérelméhez mellékelte a számla, a jótállási jegy, a minőségi kifogásairól felvett jegyzőkönyvek, szerviz átadási lap és szervizjegyzőkönyv, fényképek, valamint a vállalkozással folytatott levelezése másolati példányát. A vállalkozás válasziratához mellékelte – a válasziratában írtak szerint a szakszerviz nyilatkozatának, de ténylegesen – a fogyasztó kifogásáról felvett jegyzőkönyvnek a má-

akkor a teljes vételár visszafizetésére.

Az indoklás szerint az irányadó jogszabály alapján a jótállás teljes időtartama alatt a fogyasztó állítása mellett törvényi vélelem szól, így feltételezni kell, hogy a hiba oka már a teljesítéskor is fennállt, és e körben a bizonyítási teher a vállalkozást terheli. Csak abban az egy esetben mentesülhet a felelősség alól, ha hiteles módon (pl. független szakértői véleménnyel) bizonyítja azt, hogy a termék hibátlan vagy a meghibásodás oka csak a teljesítést követően keletkezett.

Ilyen bizonyítékot a forgalmazó nem nyújtott be. Mint azt már korábbi hasonló témájú fogyasztóvédelmi cikkünkben írtuk: sem a gyártónak sem a gyártóval vagy forgalmazóval szerződéses kapcsolatban álló szakszerviznek a véleménye nem független szakértői vélemény!

A Bács-Kiskun Megyei Békéltető Testület címe:

6000 Kecskemét,

Árpád krt. 4.

**Telefon: 76/501-525,
70/938 4765**

E-mail: bekeltetes@bacs-bekeltetes.hu

Összeállította:

Kovács Klára

Júliusi kecskeméti sporthírek – ízelítő

LABDARÚGÁS

A NB I-be frissen feljutott KTE-Hufbau férfi felnőtt labdarúgó csapata az első fordulóban a Vasas FC együttesét fogadta telt ház előtt, hazai pályán. Nagy küzdelmet, de alacsony színvonalat láthatnak a kilátogatók, illetve a tévé előtt ülők. A hazaiakat kiállítás sújtotta az első félidő végén, így a továbbiakban a pontszerzés érdekében erőn felül, kiválóan helytálltak. A jó nevekből álló Vasas hiába próbálkozott, nem tudta feltörni a hazaiak védelmét, így 0-0-s

végeredménnyel zárult az összecsapás.

BÚVÁRÚSZÁS

A Bácsvíz KVSC versenyzője Blaszkák Lilla egyéni csúccsal a 4. helyet szerezte meg a 400 méteres felszíni úszás versenyszámában a Birminghamben rendezett nem olimpiai sportágak IWGA világtájkán.

FUTSAL

A magyar férfi első osztályú futsal bajnokságban szereplő SG Kecskemét Futsal csapa-

ta a hónap folyamán négy új igazolást jelentett be Sánta Attila (Újpest), Pál Patrik (Veszprém), Stojan Milovac (Temesvár) és Nyerges Attila (Aramis) személyében.

USZONYOS ÚSZÁS

A Caliban rendezett uszonyos úszó felnőtt világbajnokságon Blaszkák Lilla a nemzeti váltó tagjaként a 4x100 méteres, illetve a 4x200 méteres felszíni úszás versenyszámokban ezüstérmet nyert. Ezenkívül még értékes pontszerző helyeken végzett.

PARASPORT

A Parakerékpár Országos Bajnokságon MC3 kategóriában Császár Attila a Mercedes-Benz Gyár Kecskeméti Mozgáskorlátozottak Sportegyesületének sportolója címvédőként újra bajnoki címet szerzett. MC5 kategóriában a közel 50 km-es mezőnyversenyben Mocsári Bence arany, Boronkay Péter ezüst, míg Palkovits Tamás bronzéremmel tért haza a híros városba. MC4-es kategóriában László Attila a dobogó második fokán végzett.

dr. Kovács Péter

A legnagyobb veszély az aszály mellett: a napégés

Napégés paradicsomon

A perzselő nyár és a klímaváltozás a növénytermesztők rémálmává vált az elmúlt pár évben. Óriási hatással van a növények terméseredményeire és minőségére. Különösen sújtja a klímaérzékeny növényeinket a hőség és a túlzott UV-B sugárzás, a páratartalom és a fényviszonyok, hiszen ezek mind negatívan

ki, a lombozattal takart részekben szerencsére nem. Így megfigyelhető, bár látványos jelenség is, hiszen az elhalt szövetek általában világos, fehéres, szabálytalan és változó méretű foltokként jelennek meg. Ezek a foltok sok esetben szárazak, besüppednek a termés felületén, a szárazság miatt ráncosak, petyhüdtek lehetnek. Sajnos ezek a sérült felületek melegágyul szolgál-

vannak, például a vékonyabb szövetszerkezetű zöldségeken (ilyen a tv-paprika) hamarabb megjelenik, mint a hegyes fajtacsoporton, mégis ezek is egyre inkább károsulnak a napégés miatt.

Hogyan védekezzünk a napégés ellen?

Az eddigi tapasztalatok és kutatások alapján a legoptimá-

lis esetben már mondhatni a mindennapi kiegészítők közé tartozik. A háló véd a túlzott UV-sugárzástól, csökkenteni tudja a nap tűző erejét miközben a fényt, a levegőt és a nedvességet is átengedi, emellett a jégkarak és a madarak ellen is hatásosan védekezhetünk velük. További jó védekezési módként funkcionál a folyamatos öntözés, rendszeres vízellátás.

A növények jobban képesek magukat hűteni a vízzel jól ellátott közegben. Ha reggel öntözünk, segítünk felkészülni a növényeknek az előttük álló forró napra. Ha meleg van, jobb, ha még 9 óra előtt elvégezzük az öntözést, vagy minél korábban. Soha ne locsoljunk napközben, kánikulában, ha szükséges este is locsolhatunk másodszor.

Bár a szabadföldi zöldség növények valamennyivel jobban kitettek a napégés veszélyeinek, nem szabad megfeledkeznünk a gyümölcsfáinkról sem.

Gyümölcsjeinknek a lombos gallyak és a sűrű lombzat bizonyos mértékben védelmet nyújt, de hosszútávon nem lehet erre hagyatkozni. Az elmúlt hónapok és évek tapasztalata alapján alkalmazkodnunk kell az egyre növekvő hőmérséklethez, a perzselő nyarakhoz, a szélsőséges időjárási viszonyokhoz. (Forrás: Tóth Enikő: agrarsektor.hu)

befolyásolják termőképességet. Sajnos ez a jelenség a hazai zöldségállományunk döntő többségére vonatkozik, de gyümölcsfáink sincsenek biztonságban, így érdemes megoldást találnunk károk enyhítésére. A szántóföldi termesztés folytató gazdák már megtapasztalhatták az aszály hatását, de kiskertjeinkben legalább ilyen mértékű kárt okozhat a perzselő nap, a napégés. Ráadásul sokan úgy gondolják, hogy az elváltozás valamilyen növénybetegsége vezethető vissza!

Az intenzív sugárzástól kertünkben termesztett növényeink nagyon megsínylik az idei nyár, különösen az elmúlt hetek behatásait, egyre több helyen találkozhatunk napégette levelekkel, perzselődött felületekkel.

Miről ismerhető fel a napégés?

Mindig a déli órákban szabadon lévő felületeken alakul

nak a különböző szaprofita gombabetegségeknek, ezek a foltok színeit is képesek megváltoztatni. A napégés jelensége szinte általános problémává vált napjainkban, nem igen akad már olyan kert, ahol a paradicsom, uborka, paprika, vagy a káposztafélék termésein, de a gyümölcsökön is ne jelenne meg. A fajták hőmérsékletre való érzékenységeiben jelentős eltérések

sabban a több rétegben kifesztett sárga és sárgás-vörös Raschel-hálók bizonyultak, de az egyéb színezésűek – mint például a zöld – is jelentős védelmet tudnak biztosítani a káros sugarakkal szemben.

Raschel-háló szőlőn

Mindezek mellett a Raschel-hálóknak több kedvező hatása is van, ami miatt a növényter-

Az idei nyár felülmúlt minden eddigi, amúgy is borús, elképzelést, és a tavaly augusztusi számban megkondított vészharang jóslata valóra vált. Az idei év és talán az évszázad eddigi legmelegebb és leghektikusabb hónapjait éljük és szenvedtük meg, s szenvedték meg kertjeink, mezőgazdasági kultúráink növényei is. Bár Katonatelepen még szerencsésnek is mondhatjuk magunkat, mert az ország más részein, sőt még Kecskemét környékét is figyelve, itt kisebbek voltak a szélsőségek. Az ország keleti részén óriási csapadékhiány alakult ki, amit 100-200 mm hiányzó esővel lehet jellemezni, ami önmagában elég, hogy a növények növekedése leálljon, korai öregedés, korai felsülés és csökkent terméselérés jelzi a probléma súlyát. Reménykeltő volt a virágzás, nem volt komoly fagy, de nem volt elég méh a beporzáshoz, nem termékenyültek a virágok. Az enyhe tél miatt a kártevők hamar támadtak, keményen kellett védekezni ellenük, és a magasra emelkedett relatív páratartalom kedvezett a betegségek terjedésének és a kártevők nagy részének is. Egy kis öröm a sok ürmében, hogy az idén sikerült, 4 év után, újra sárgabarack lekvárt főzni, és a méhészek sem panaszkodhatnak az akácméz mennyiségére, bár a méhecskék itt is hiányoztak. Augusztusi kerti teendőkről most nem írunk, reménykedünk még, talán jön egy kis csapadék, a szőlőfürtök még kitelhetnek, kóstolhatjuk a még rövid ideig elérhető dinnyéket, nagyon mézések az idén. Egy viszont biztos: ez volt hátralévő éveink leghidegebb nyara!

Dr. Kerényi Zoltán

Most, hogy „uborkaszezon” van (volt?) a „Közügyek”-ben, talán helye lehet hasonló ismertető írásoknak is. Gondolhatnánk, hogy az uborkaszezon helyett használhatnánk a dinnyeszezon kifejezést is – hiszen mindkettő zöldség –, de nem zöldség-e vajon ez a gondolat is?

Nos, akkor kezdjük talán egy „öröközöld” kérdéssel! Most akkor zöldség, vagy gyümölcs a görögdinnye? A tudomány mai állása szerint, ez a kérdés továbbra is kérdés marad. Esetleg megegyezhetünk egy új kategóriában, ahogyan újabban az írásokban emlegetik, nevezzük zöldség-gyümölcsnek, esetleg gyümölcs-zöldségnek.

Következő kérdésünk talán még ennél is izgalmasabb. Mitől görög a dinnye? A macedon – görög Nagy Sándor „járt” ugyan Egyiptomban, de nem valószínű, hogy az ő révén került a görögdinnye Észak-Afrikába, hiszen görögdinnye ábrázolásokat már a piramisokban is felfedeztek. Nagyobb az esélye annak, hogy a gurul – gördül – görög rokon-értelmű szavaink alapján kapta a magyar nyelvben nevét a görögdinnye. Más nyelvekben ugyanis sehol nem említik „görög” –ként. Főként nem Japánban, ahol már kocka alakú dinnyét is termesztettek, ami ugye már nehezen „görög”.

Őshazája valószínűleg a trópusi Afrika, vad alakjait megtalálták az Egyenlítőnél. Továbbterjedését az őslakók és egyes állatfajok segíthették elő, az elfogyasztott termések magvainak széthurcolásával.

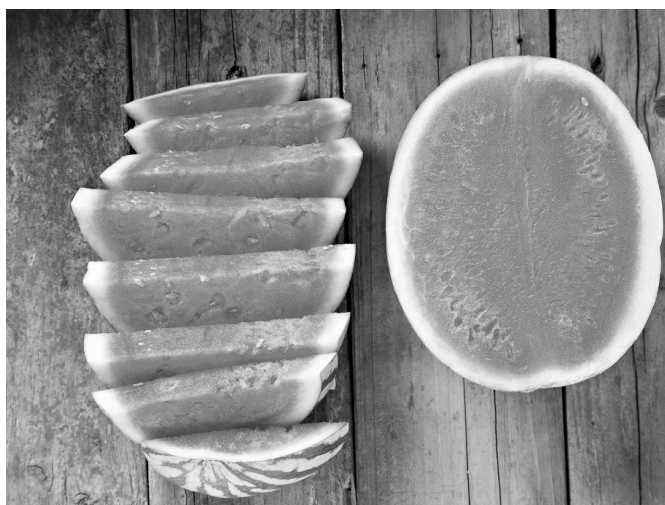
Amit eszel

„Amit eszel, azzá leszel!” (Hippokratész).

„Az vagy, amit megeszel” (Ludwig Andreas Feuerbach)

„Nem azért élünk, hogy együnk, hanem azért eszünk, hogy éljünk” (közmondás).

A fentiekhez hasonló idézetekkel gyakran találkozhatunk, ha a „táplálkozás” témára rákeresünk a NET-en. Elfogyasztott ételeink alapvetően befolyásolják életünk minőségét. Így van ez a nyár „sztár-gyümölcsével” a görögdinnyével is.

A hajósok is hozzájárultak a terjesztéshez a mediterrán vidéken. Az észak-afrikai berberék, a spanyolok és az óegyiptomiak nyelvében előforduló dinnyenevek is erre utalnak. A dinnye szanszkrit neve jelzi a gyümölcs korai elterjedését Ázsiában. A kereskedelmi útvonalakon, az egész világon elterjedt, Indiába 800, Kínába 1100 körül jutott el. Amerikába a hódítók és a rabszolgák egyaránt vitték magukkal belőle, ahol az indiánok hamar megkedvelték és étrendjükbe illesztették. Nem tisztázott kérdés

még, hogy melyik földrész tekinthető az elsődleges származási centrumnak

Magyarországon a görögdinnye termesztésnek már a honfoglalás előtti időszakból is vannak tárgyi bizonyítékai. A honfoglaló őseink pedig minden kétséget kizáróan már ismerték a görögdinnyét. Később, a török hódoltság idején (16. sz.) számos dinnyefajta került Magyarországra. A polgáriasodó feudalizmus idejére (19. sz.) kialakultak a termesztési körzetek Heves, Pest, Szolnok, Békés, Hajdú-Bihar, Csongrád

és Bács-Kiskun megyékben. A II. világháborút követően termelészövetkezeti rendszerben a dinnyetermesztés fellendült. 22.308 hektáron folyt a dinnyetermesztés 11.900 kg/ha termésátlaggal.

A termelészövetkezetek felszámolását követően azonban a termőterületek lecsökkentek 3.072 hektárra. Az ezredfordulón mintegy 20.000 hektáron termesztettek görögdinnyét, a termésátlag 20.010 kg/ha volt (KSH adatok). Napjainkban talán liberalizálódott a helyzet. A köztermesztésből sajnos kiszorultak a hazai nemesítésű fajták, intenzív hibridek váltották fel a fajtakinálót. A multinacionális bevásárlóközpontok által kínált idegen eredetű görögdinnyék alacsonyabb beszerzési ára kiszorította a magyar termelői választékot, de a több évig tartó tiltakozások, és az összefogás új helyzetet hozott létre. A NÉBIH nagyszabású ellenőrzésekbe kezdett s óriási büntetéseket rótt ki az idegen eredetű dinnye árusokra. Ma már a magyar dinnyések szabják meg a felvásárlási árakat és az akciós kínálatokat” (Dr. Lantos Ferenc: Őstermélő, 2018.04.17.).

A se nem gyümölcs, se nem zöldség görögdinnye több mint 90 százaléka víz. Ennek köszönhetően hűtve különösen jól esik fogyasztani a kánikulában, valamint bőrrünknek is nedvességet biztosít napozáskor, likopin tartalma felfogja a bőrt érő káros sugarak hatásait, így véd az UV-sugárzás ellen. Mindamellett jó vízajtó, vesetisztí-

tó és méregtelenítő hatású, ezért jótékony hatásai miatt minden értelemben érdemes fogyasztani! Gyógyhatásai következtében segít a betegségekben felépülni, gyógyír a tüdővel kapcsolatos problémákra, az ízületi gyulladásra és a köszvényre. Akár meghűléses, akár reumatikus lázzal állunk szemben, a görögdinnye kálium és más ásványtartalma megtisztítja a vért, az A vitamin pedig meggyógyítja a gyulladásos betegséget. Segítség jelent az emésztési zavarok és a szervi panaszok esetén is. Ha a nyári melegben görögdinnyét fogyasztunk, a lehető legjobbat tesszük szervezetünkkel. Minden megvan benne, amire a szervezetnek szüksége van a hőségben. Még elegendő só is van, ami pótolja az izzadsággal elvesztett ásványt. Van benne jócskán vas, cink, kitűnő forrása a magnéziumnak, a kalcium – magnézium arány megfelel a felszívódási követelményeknek. Megemlíthetjük továbbá az A és C vitaminokat, valamint a szelént, amelyek együtt antioxidánsok.

De miért ne élveznénk ennyi jótékony hatását a hosszú téli hónapokban is? Eltartására számos lehetőség kínálkozik, kezdve a „meszeléstől”, a dinnyelé pasztörizálással történő tartósításán át, a sa-

vanyításig. A következőkben ezekre hozunk néhány népszerű receptet.

Meszelt görögdinnye

Déd- és nagyszüleink asztalára karácsonykor is gyakran került dinnye. Mégis, hogy lehet ez? Nos, egy igencsak egyszerű praktikával éltek: nyáron az érett dinnyét vastagon bekenték mésszel, fadarudakra rakták és hűvös, kicsit párás, de száraz helyen tartották. Decemberben aztán elővették a dinnyét, a héjáról lemosták a meszet, felvagták és már fogyasztották is. A dinnye ugyanolyan finom volt, mint nyáron. (www.mindmegette.hu)

Görögdinnyelé pasztörizálva

A dinnyehúst kimagozzuk, apró kockákra vágjuk, turmixoljuk, majd átszűrjük. A levet tisztára mosott üvegekbe töltjük és lezárjuk. Az így előkészített üvegeket Weninger befőző automata segítségével a megadott hőfokon (80 °C) és ideig (20 perc) tartósítjuk.

Görögdinnyehéj cukorban

A dinnye külső zöld héját lehámozzuk úgy, hogy a piros húsából egy vékony csíkot rajtahagyunk. Csak vastag héjú dinnye alkalmas az eltevésre. Lehetőleg cifrázó késsel ujj-

nyi darabokat vágunk, amelyeket erősen ecetes vízben addig főzünk, amíg megüvegesednek. Szűrőbe öntjük és lecsurgatjuk. Ugyanannyi mennyiségű cukorból (1 kg dinnyehéjhoz 1 kg cukor) nagyon kevés vízzel szirupot főzünk, a habját leszedjük, beletesszük a dinnyehéjat, és 20 percig együtt főzzük. Másnapig félretesszük. A felhígult szirupot másnap, a gyümölcscről leszűrve, mézsűrűségűre beforraljuk, ízesítjük egy darabka vaníliával, a dinnyehéjat visszatéve még egyszer felforraljuk, üvegekbe töltjük, leköttjük, és száraz gőzbe tesszük. (www.mindmegette.hu)

Görögdinnyehéj savanyúság

A korábban leírt módon a dinnye külső zöld héját lehámozzuk úgy, hogy a piros

húsából egy vékony csíkot rajtahagyunk. A savanyításra is a vastag héjú (fehér héjrész) dinnye alkalmas. A kb. 2 x 2 cm –s kockákra vágott darabokat tisztára mosott üvegekbe töltjük. Édes-ecetes felöntő levet készítünk, hidegen az üvegekbe öntjük. Üvegenként (720 ml) ízlés szerint adhatunk a felöntő léhez ½ - ½ mokkáskanál koriandermagot, mustármagot, egész fekete-borsot, 1 – 1 kisebb, feldarabolt babérlevelet. A lezárt üvegeket Weninger befőző automata segítségével a megadott hőfokon (90 °C) és ideig (30 perc) tartósítjuk (hőkezeljük).

Savanyú görögdinnye

A dinnyét megmossuk, a nagyobbakat gerezderekre vágjuk, míg a kicsiket egészben hagyjuk. Üveg vagy műanyag tálba tesszük, és annyi almaecetet öntünk rá, amennyi egészen ellepi. Befedve egy napig állni hagyjuk, majd a levéllel együtt ép zománcú befőző lábosba öntjük. Felforraljuk, és néhány percig főzzük. Szűrőkanállal kiszedjük a léből a dinnyét és tiszta, kiforrázott üvegekbe tesszük. A megmaradt levet újra felforraljuk, sóval, cukorral és borssal ízesítjük. Egy-két percig főzzük. A lángtól lehúzáva hagyjuk kihűlni. A megtisztított tormát megmossuk, vékony hasábokra vágjuk. A megmosott kaprot lecsöpögtetjük. Egy-egy szál tormát és kaprot a megtöltött üvegekben dugdosunk, végül ráöntjük a már teljesen kihűlt levet. Azonnal leköttjük és sötét, hűvös kamrában tároljuk. (www.mindmegette.hu)

Jó étvágyat kívánunk!

Összeállította:

Lázár János

ELBIR
Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

STRANDOK ÉS VIZEK VESZÉLYEI

- Ne vigye magával csak a legszükségesebb dolgokat!

- Kerülje az értékes ékszer, nagyobb mennyiségű készpénz, műszaki cikk, feltűnő érték vízpartra történő kivitelét.

Vízparti lopások megelőzése érdekében néhány javaslat!

- Készpénzt, autókulcsot – a fenti okok miatt – vigye magával valamilyen vízhatlan tárolókészletben, amit esetleg nyakban hordhat.

- Amennyiben működik értékmegőrző, azt vigye igénybe. Ennek kulcsa mindig legyen Önnél. Lopás észlelése esetén azonnal értesítse a rendőrséget, a helyi biztonsági szolgálatot, és a fürdőhely személyzetét, adjon pontos tárgyleírást az elvitt dolgokról, az elkövető(ek) személyéről.

- Amennyiben a bankkártyát vitték el, intézkedjen a telefonon vagy applikáción történő letiltásáról, lakáskulcs esetén zárszerrel (bankkártya mellett ne tárolja PIN kódját).

- Hasznos lehet, ha fényképet készít értékeiről és megjegyzi azok ismertető jeleit, amelyek a későbbi azonosítást megkönnyíthetik (műszaki cikk esetén: típus, gyári szám, IMEI szám!)

- A helyszínt őrizze meg eredeti állapotában, és ne nyúljon ahhoz, amire a tettes láthatóan hozzáférhetett, vagy amit hátrahagyott (a rögzített nyomok bizonyítékok szolgáltatásának). A hatóság kérésére a terület őrzéséről valaki gondoskodjon.

A nyár egyik veszélyforrását a szabadvizek és a strandok jelentik. A fürdés tilalmát, vagy a veszélyes, fürdésre alkalmatlan helyeket "FÜRDÖNNI TILOS!" táblával jelzik.

A folyóvizekben (folyókák, vízfolyások, holtágok) és állóvizekben (mesterséges és természetes tavak) fürdési csak azokon a helyeken szabad, amelyek nem esnek tiltó rendelkezés alá, illetve kijelölt fürdőhelyek. Szabadvizek mentén a legbiztonságosabb a kijelölt fürdőhelyen történő fürdőzés. Ezeket a helyeket szakemberek választják és jelölik ki. Ügyelni kell ezeken a helyeken, hogy a fürdőhelyet jelölő bóják között történjen a fürdőzés.

Tiltott helyeken különösen veszélyes a fürdőzés, ilyenek például a bányatavak, melyek hirtelen mélyűnek, veszélyes hulladékok lehetnek az aljukon, ráadásul csak a vizek felszíne meleg, az aljuk rendkívül hideg lehet, ami a gyenge egészségi állapotban lévőkre rossz hatással lehet.

GÉPJÁRMŰVÉNEK BIZTONSÁGÁT IS TARTSA SZEM ELŐTT!

Parkoljon jól látható helyre és vegye figyelembe, hogy ha bármilyen értéket hagy autójában, akkor gépkocsija feltörés veszélyének van kitéve. Az esetek jelentős részében a rongálási kár nagyobb a lopás okozta kárértéknél. Mindezek figyelembevételével az áldozattá válás megelőzése és a kárérték minimalizálása érdekében kérjük, fogadja meg alábbi tanácsokat:

- A parkolóhely megválasztásánál legyen szempont, hogy általában kijelölt, vagy védett parkolóban álljon le (kültéri kamera, őrzött parkoló)!
- Fontos, hogy gépjárművét mindig zárja le, és ablakokat résnyire se hagyja nyitva, és emellett használja a járműbe beépített mechanikai, illetve elektronikus védelmi és riasztó berendezéseket is.
- Az utastérben ne hagyjon semmiféle értéktárgyat (ruhát, táskát, elektronikai eszközt). Komolyabb értéket a csomagtartóban sem érdemes hagyni, mert ott sincs mindig biztonságban, mivel az elkövetők már előzően is kifigyelhetik mit pakolunk abba (pl. strand parkolójában).
- Soha ne hagyja gépkocsija kulcsát strandon a parton hagyott holmik között, mert könnyen eltulajdoníthatják azt, és azzal gépkocsiját is ellopják.
- Nyaralója, szálláshelye udvarán leparkolt autóját is mindig zárja le, ablakait húzza fel és ne hagyjon abban semmilyen értéket!

Bűncselekmény észlelése esetén hívja a 112-es segélyhívószámot!

BÁCS-KISKUN MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK KATONATELEPIEKNEK

Általános segélyhívó telefonszám (éjjel-nappal): 112
(továbbra is hívható a 104 (mentők), 105 (tűzoltók)

és a 107 (rendőrség) telefonvonalára

Katonatelepi Polgárőrség telefonszáma: +3630 621 6029

Egészségügyi problémákkal kapcsolatos információk

Egészségügyi Központ:

Kecskemét, Katonatelep, Zsigmond Ferenc u. 25/A
Tel.: +3676 76 471 428

Felnőtt háziorvos: dr. Serfőző Katalin (+3630 3587967)

Rendelő: +3676 471 428

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 8–12 óráig,
kedd, csütörtök: 13–17 óráig

Gyermekorvos: dr. Kaiser László gyermekorvos
+3676 471053 +3630 4065318

Rendelési idő: hétfő, szerda, péntek: 14–17 óra,
kedd, csütörtök 10–12 óra, tanácsadás szerda 14–15 óra

Katonatelepi védőnői szolgálat: Hegedűsné Torma Petra
(+3630 590 1819) +3676 507 916

Csecsemő tanácsadás: dr. Fischer László (+3630 9981187),

Rendelő: +3676 471 503 minden kedden 12:30–13:00

Katonatelepi Fiókgyógyosztartár: Kecskemét,

Katonatelep, Zsigmond F. u. 25/A Tel.: +3676 323 188

Nyitvatartási idő: hétfő, szerda, péntek: 8–13 óráig,

kedd, csütörtök: 13–18 óráig

Dr. Fekete Gábor önkormányzati képviselő +3670 313 4372

Kecskemét–katonatelepi üzletek, boltok:

Borka pékáru bolt, Ezüstfenyő utca 1.

Önért 1. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét

Katonatelep, Lugas sor 52.

Tel.: +3630 7698259

Önért 2. Élelmiszerbolt / CBA, Kecskemét

Katonatelep, Mályva u. 37.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 6–18, szombat 6–12,

vasárnap 6–11 óráig Tel.: +3630 7697370

KTSE Balla Krisztián, e-mail: katonatelepise@gmail.com

Kattints a Katonatelepi közügyek internetes oldalára: www.katonatelep.hu

KATONATELEPI KÖZÜGYEK

Kiadó: Falu-és Tanyabejáró Alapítvány (6000 Kecskemét, Talfája tanya 40.)

Felelős kiadó: Kovács Mária Klára kuratóriumi elnök

Alapító szerkesztők: ☩ id. Tóth Viktor, Borsos Mihály, Kisberk Hella

Felelős szerkesztő: dr. Kerényi Zoltán; Olvasószerkesztő: Kovács Klára

Rovatvezetők: dr. Kerényi Zoltán (Kertünk-házunk), Kisberk Hella, Marsa Tímea (Oktatás, óvoda), Szentesi Zoltán, Kovács Péter(Sport), Laczay András, dr. Finta József (hit és erkölcs), dr. Serfőző Katalin,

Baksa-Nagysolymosi Andrea (Egészségügy), Makai Krisztián (Vállalkozás), Turai Laura (kultúra),

Lázár János (Kecskemét Katonatelepi Ifjúságért Alapítvány), Héjjas János (Polgárőrség), Kovács Klára (Közelet)

Nyomdai munka: Pendeprint Kft. Nagykovács. Készült 1100 példányban